

Ndertimi I brendshem I tokes

- Toka eshte planeti I trete I sistemit tone diellor. Toka eshte rreth 4.57 miliarde vjet e vjeter ,dhe I vetmi planet ne sistemin tone diellor ku ka jete. Toka ka vetem nje satelit natyror: Henen. Toka peshon 6000 miliard ton dhe afer 40000 km rreth ekuatorit. Supozohet qe krijimi I tokes erdhi si rezultat I ngjarjeve qe pasuan big bangun. Sipas kesaj hipoteze , nje yll I stermadh shpertheu dhe u nda ne nje pafundesi copash te cilat me pas krijuan galaktikat dhe saistemet diellore. Ne kete forme u krijua dhe sistemi yne diellor,nga nje grumbullim pluhuri e copash, te cilat duke u sjelle rrotull vetes krijuan diellin dhe planetet e sistemit te tij.

Ndertimi I brendshem I tokes

- Toka jone ka nje ndertim te brendshem edhe pse ende nuk ka njohuri te plota per ndertimin e brendshem te tokes eshte pranuar ndarja e ndertimit te brendshem te saj ne tri mbeshtjelljeje ose gjeosfera

Korja e tokes ose Litosfera

Mbeshtjellesi I berthames ose Manteli

Berthama e Tokes

Korja

- Toka mbeshtillet prej atmosferes, e cila kufizohet ne pjesen eposhtme nga siperfaqja oqeanike dhe kontinentale. Shtresa e sipërme e ngurte e tokës quhet litosferë me një trashësi deri 200 km. pjesa më e rëndësishme e saj është korja e tokës, trashësia e të cilit shkon nga 30-60km. Trashësia e kores ndryshon duke u rritur në kontinente (korja kontinentale) dhe duke u holluar në oqeanë (korja oqeanike). Kufiri i poshtëm i litosferës quhet kufiri Moho. Korja kontinentale ndertohet nga tri sfera: 1 sedimentare, 2 granite, 3 bazike. Ndërsa ajo oqeanike ndertohet nga: sedimentare, llavat jastekore, dajkat paralele, gabrot masive

Manteli

- Pas kores, fillon shtresa e dyte e tokes qe quhet Mantel. Shtrihet ndermjet kores se tokes dhe berthames, quhet ndryshwe edhe “Mantia”, qene greqisht do te thote veshje e jashtme. Manteli ndahet ne mantel te siperm dhe mantel te poshtem Kufiri mes tyre mendohet te jete ne thellesine 950km, kurse kufiri I poshtem aty ku fillon berthama pra mendohet ne thellesine 2900km. Pjesa me esiperme e mantelit te siperm, e cila eshte ne kontakt te drejtperdrejte me litosferen quhet astenofere. Ne mbeshtjelljen e berthames gjendet nenshtresa e quajtur astenosfer qe eshteblabile dhe mendohet se ketu e kane prejardhjen termetet dhe vullkanet. Ai gjendet nen koren e tokes dhe eshte I perbere kryesisht nga shkembinj te ngurte , shkembinj te shkrire ose magme.

Berthama

- Berthama e tokes eshte nje top i zjarre shume i ne-hte qe ndodhet ne qender te planetit toke. Fillon nga thellësia 2900km. Perberja kryesore eshte hekur-nikeli. Eshte e ndertuar prej dy pjeseve me dendesi te ndryshme; pjesa e jashtme dhe pjesa e brendshme. Mendohet se berthama e jashtme eshte ne gjendje te lenget e te zjarre, kryesisht nga hekuri, ndersa berthama e brendshme eshte ne gjendje te ngurte (per shkak te dendesise dhe temperatures shume te larte, reth 600°C , materiali materiali eshte ne gjendje te metalizuar), ku pervec hekurit gjendet edhe nikel. Berthama quhet ndryshe edhe barisfere ose metalosfere.
Punoi: Andri cepele